ECLI:LV:AT:2019:1122.A420549912.4.S
Lieta Nr. A420549912, SKA-5/2019
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
SPRIEDUMS
Rīgā 2019.gada 22.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Dzintra Amerika, Andris Guļāns, Vēsma Kakste

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Altic" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 14.septembra lēmuma Nr. 22.4.6/73132 atcelšanu, sakarā ar Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Altic" 2011.gada jūlijā – augustā no SIA „Sakorex" un 2011.gada oktobrī no SIA „Ulmar" iegādājās rapša sēklu, to pieņemot un uzglabājot SIA „Vendo" noliktavā (elevatorā). Par minētajiem darījumiem pieteicēja atskaitīja priekšnodokli.

[2] Valsts ieņēmumu dienests veica pieteicējai pievienotās vērtības nodokļa auditu. Dienests konstatēja, ka pieteicējas darījumi ar SIA „Sakorex" un SIA „Ulmar" nav notikuši. Dienests ar 2012.gada 14.septembra lēmumu Nr. 22.4.6/73132 uzlika pienākumu pieteicējai samaksāt pievienotās vērtības nodokli, soda naudu un nokavējuma naudu.

Pieteicēja iesniedza pieteikumu tiesā par minētā Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma atcelšanu.

[3] Izskatot lietu apelācijas kārtībā, ar Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu pieteikums apmierināts. Apgabaltiesas spriedums, citstarp pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Valsts ieņēmumu dienests ne audita pārskatā, ne arī lēmumā nav norādījis, ka apšauba faktu, ka prece (rapsis) SIA „Vendo" elevatorā tika saņemta, kā arī nav norādījis uz pierādījumiem, kas apliecinātu preces faktisko neesību, t.i., ka darījumi būtu noformēti tikai dokumentāri.

Šajā gadījumā nerodas šaubas, ka prece SIA „Vendo" elevatorā, Kapsēdes ielā 3, Liepājā, faktiski tika piegādāta pavaddokumentos norādītajos datumos un daudzumā.

[3.2] Apstāklim, ka pavadzīmēs nav norādīta preču piegādes vieta, nav izšķirošas nozīmes, jo tā ir norādīta piegādes līgumos un starptautiskajās pavadzīmēs (CMR). Savukārt preču piegādes rēķinos kā grāmatvedības attaisnojuma dokumentos preču saņemšanas vieta ir norādīta pareizi.

[3.3] SIA „Sakorex" un SIA „Ulmar" amatpersonas noliedz tiešu dalību darījumos ar pieteicēju, tomēr neizslēdz iespēju, ka komercsabiedrības darījumus faktiski veikušas.

[3.4] Šajā gadījumā darījumu raksturs neprasīja pārliecināties par darījumu partneru spēju sniegt pakalpojumus, jo preču piegādi veica pārdevējs uz līgumā norādīto preču piegādes vietu. Preču piegādes veicējs – pārvadātājs – nenoliedz pārvadājumu veikšanu, un lietā ir dokumenti par pārvadājumu norisi. Turklāt, kā izriet no noslēgtā līguma starp pieteicēju un SIA „Vendo", atbildību par pavadzīmē (aktā) norādītās informācijas pa tiesumu un no tā izrietošajām sekām uzņēmusies SIA „Vendo".

[3.5] Pieteicēja iesniedza dokumentus, kas apliecina, ka pieteicēja plašsaziņas līdzekļos un internetā atkārtoti bija ievietojusi reklāmu par savu saimniecisko darbību. Minētie dokumenti apstiprina pieteicējas apgalvojumu, ka pieteicēja nenodarbojās ar darījumu partneru meklēšanu, bet tie sameklēja pieteicēju paši. No minētā savukārt ir secināms, ka lietā neapstiprinās iespējama pieteicējas iepriekšēja noruna darījumu partneru izvēlē. No preču piegādes dokumentiem ir secināms, ka preces faktiski ir piegādājušas identificējamas personas – pārvadātāji – un šīs personas ir uzrādītas transportlīdzekļu pavaddokumentos.

[3.6] No lietas materiāliem un pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem ir gūta pārliecība, ka pieteicēja ir rīkojusies labticīgi un pilnībā paļāvusies uz SIA „Sakorex" un SIA „Ulmar" iespējām piegādāt līgumā noteikto preci.

Valsts ieņēmumu dienests ir norādījis uz tādiem pierādījumiem un informāciju, kuru pārbaudi pieteicējai nebija pienākuma veikt. Savukārt pierādījumi, ka pieteicēja zināja vai tai bija jāzina, ka SIA „Sakorex" un SIA „Ulmar" darījumi ir iesaistīti krāpšanas shēmās pievienotās vērtības nodokļa jomā, lietā nav gūti.

[4] Valsts ieņēmumu dienests iesniedza kasācijas sūdzību par apgabaltiesas spriedumu, kas pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa uzskatījusi par mazsvarīgu faktu, ka abas pieteicējas darījumu partneru amatpersonas noliedz saimnieciskās darbības veikšanu, pieļāvuma formā atzīstot, ka darījumu partneru vārdā rīkojušās kādas citas personas, lai gan lietā par to nav neviena pierādījuma.

[4.2] Tiesa ir izdarījusi kļūdainu secinājumu, ka neviens normatīvais akts neuzliek pienākumu noskaidrot, kāda ir nopirktās preces izcelsme. Saskaņā ar 2002.gada 28.janvāra Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz vispārīgus pārtikas aprites tiesību aktu principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (turpmāk – regula Nr. 178/2002), noteikto, uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas un barības apritē, jāspēj identificēt jebkuru vielu, ko paredzēts pievienot vai ko varētu pievienot pārtikai un barībai. Tādēļ minēto uzņēmēju rīcībā ir jābūt sistēmām un procedūrām, kas dod iespēju pēc pieprasījuma darīt attiecīgo informāciju zināmu kompetentajām iestādēm. Tādējādi pieteicēja, nepārbaudot darījuma partneru faktiski darbojošos personu identitāti, kā arī darījumu partneru reģistrāciju Pārtikas un veterinārajā dienestā, neveica pat minimālās darbības darījumu partneru pārbaudei.

[4.3] Tas, ka dienesta lēmumā tiešā tekstā nav norādes uz faktu, ka pieteicēja zināja, ka iesaistās nelikumīgu darījumu ķēdē, nenozīmē, ka šādu secinājumu nevar izdarīt tiesa. Lietā esošie pierādījumi to kopsakarā (nepatiesu datu atspoguļošana pavadzīmēs – nepatiesa preču izsniegšanas vieta,

transportlīdzekļi un pārvadātāji, SIA „Ulmar" un SIA „Sakorex" amatpersonu liecības, ka tās saimniecisko darbību faktiski nav veikušas, neizsekojama graudu izcelsme) apliecina faktu, ka pieteicēja nav iegādājusies preces no SIA „Ulmar" un SIA „Sakorex", tādējādi grāmatvedībā norādot nepatiesus datus, kā arī zinājusi, ka iesaistās nodokļu krāpšanā.

[4.4] Fakts, ka preces ir bijušas, nepierāda, ka preču piegādi veikušas tās komercsabiedrības, kas norādītas nodokļa rēķinā.

Nav ņemts vērā fakts, ka preču tālākās iegādes nav izsekojamas. Ne SIA „Sakorex", ne SIA „Ulmar" preču iegādes Eiropas Savienībā nav deklarējušas, līdz ar to darījumi ir neizskaidrojami un nav konstatējama preču izcelsme. Tālākie darījumi ļauj izsecināt, vai tiešie darījumu partneri varēja piegādāt preces un sniegt pakalpojumus.

[4.5] Tiesa nav pievērsusi uzmanību konstatētajām neatbilstībām CMR, kā, piemēram, ZS „Nadziņi" norādei, ka tai nepieder automašīna ar valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ un ka pavadzīmēs norādītajā laikā /pers. A/ nemaz nav bijis darba attiecībās ar ZS „Nadziņi". Turklāt neviens pārvadātāja darbinieks nevarēja paskaidrot, kura komercsabiedrība preci nodeva pārvadājumam, līdz ar ko autovadītāju paskaidrojumi vērtējami kritiski, jo tie nesniedz priekšstatu par konkrēto partneru iesaisti darījumos.

[5] Pieteicēja paskaidrojusi, ka kasācijas sūdzību neatzīst. Noraidāms ir dienesta arguments, ka pieteicējas sadarbības partneriem bija jābūt reģistrētiem Pārtikas un veterinārajā dienestā, jo visi graudi, kuri tika iepirkti, bija paredzēti lietošanai degvielas ražošanā un nekādā ziņā nebija saistīti ar jebkāda veida pārtiku.

[6] Senāts Eiropas Savienības Tiesai uzdeva prejudiciālo jautājumu par Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – direktīva 2006/112/EK) 168.panta „a" punkta interpretāciju kopsakarā ar regulas Nr. 178/2002 mērķi un Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 29.aprīļa Regulas Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu (turpmāk – regula Nr. 852/2004) 31.pantu.

Eiropas Savienības Tiesa 2019.gada 3.oktobrī pieņēma spriedumu lietā C-329/18 (ECLI:EU:C:2019:831).

Motīvu daļa

[7] Šajā lietā tiesa ir balstījusies uz virkni pierādījumiem, kas liek secināt, ka prece faktiski ir piegādāta, minēto neapšauba arī dienests.

Lielākā daļa dienesta kasācijas sūdzības argumentu ir vērsti uz pamatojumu, ka pieteicējas darījumu partneriem, proti, SIA „Sakorex" un SIA „Ulmar", ir fiktīvu uzņēmumu pazīmes un no lietas materiāliem nevar konstatēt reālo preču kustību un izcelsmi. No minētā, dienesta ieskatā, ir izsecināma nodokļu sistēmas ļaunprātīga izmantošana, tostarp pieteicējas ļaunprātība dokumentu noformēšanā, proti, pieteicēja apzināti saņēma preces ne no attaisnojuma dokumentos norādītajiem uzņēmumiem jeb citu neidentificētu personu piegādātās preces noformējusi kā saņemtas no rēķinā norādītā darījuma partnera.

Tomēr pretēji dienesta uzskatam minētais nepierāda pieteicējas iesaisti, vai vismaz informētību par šo nodokļu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu. Šeit ir vēlreiz jāatgādina gan Latvijas administratīvo tiesu, gan arī Eiropas Savienības Tiesas praksē jau vairākkārtīgi uzsvērtais, ka darījuma partnera fiktīvais raksturs vai tā resursu trūkums vien nevar būt par pamatu secinājumam, kas novestu pie priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību ierobežošanas (piemēram, *Senāta 2013.gada 7.maija sprieduma lietā Nr. SKA-14/2013 (A42559408) 9.punkts, Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija sprieduma apvienotajā lietā Mahageben, Nr. C?80/11 un C-142/11, ECLI:EU:C:2012:373, 62.punkts*).

Ņemot vērā, ka šajā gadījumā netiek apstrīdēts, ka pieteicējas darījumu partneriem ir konstatējamas fiktīvu uzņēmumu pazīmes, kā arī nav nosakāma preces izcelsme, nav pamata vērtēt dienesta kasācijas sūdzības argumentus, kas vērsti uz šo apstākļu pamatošanu.

[8] Lai būtu pamats liegt pieteicējai tiesības atskaitīt priekšnodokli par strīdus darījumiem, šajā gadījumā ir jākonstatē, ka pieteicēja zināja vai tai bija jāzina, ka tā ir iesaistīta pievienotās vērtības nodokļa sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā. Šeit liela nozīme ir darījumu raksturam un to faktiskajai norisei.

Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka valsts tiesai ir jānodrošina, lai pierādījumu vērtējums netieši neradītu rēķina saņēmējam pienākumu pārbaudīt savu darījuma partneri, kas tam principā nav jādara. Tomēr, ja apstrīdēto nodokļu rēķinu saņēmēja uzrādītajos dokumentos arī ir konstatēti pārkāpumi, tas ir jāņem vērā, valsts tiesai veicot visaptverošu novērtējumu (*Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 28.februāra rīkojuma lietā Forvards V, Nr. C-563/11, ECLI:EU:C:2013:125, 42.-43.punkts*).

Tas nozīmē, ka prasīt no nodokļu maksātāja, lai tas veic papildu pārbaudes, var tad, ja konkrētajos apstākļos nodokļu maksātājam vajadzēja rasties objektīvām šaubām par savu darījumu partneri un ja tādēļ bija pamatoti sagaidāms, ka nodokļu maksātājs noskaidros attiecīgo informāciju, lai šīs šaubas novērstu.

Pārbaudot, vai pieteicēja zināja vai tai bija jāzina, ka tā ir iesaistīta pievienotās vērtības nodokļa sistēmas ļaunprātīgā izmantošanā, apgabaltiesa secināja, ka lietas materiāli un visu personu skaidrojumi par to, kā notiek graudu pieņemšana, kā tiek noteikta graudu kvalitāte un kā tiek sastādīti graudu pieņemšanas akti un rēķini, atbilst graudu iepirkšanas darījumu raksturam.

Lietā esošie dokumenti apliecina, ka pieteicēja nenodarbojās ar darījumu partneru meklēšanu, tie sameklē pieteicēju paši, atsaucoties uz plašsaziņas līdzekļos un internetā pieteicējas ievietotu reklāmu par tās saimniecisko darbību. Šajā gadījumā darījumu raksturs neprasīja pārliecināties par darījuma partneru spēju sniegt pakalpojumus, jo preču piegādi veica pārdevējs uz līgumā norādīto preču piegādes vietu. Preču piegādes veicējs – pārvadātājs – nenoliedz pārvadājumu veikšanu, un lietā ir dokumenti par pārvadājumu norisi.

No minētā izriet, ka apgabaltiesa ir pievērsusi uzmanību pieteicējas un tās piegādātāja darbības modelim un darījumu raksturam un ir atzinusi par ticamu, ka pieteicēja nesaskatīja vajadzību veikt padziļinātu izpēti par darījumu partneri. Šādos apstākļos, kad darījumus ir iespējams nokārtot bez savstarpējas saskarsmes un papildu informācijas apmaiņas, būtu īpaši jāpamato, kāpēc pieteicējai būtu jāizrāda lielāka interese par darījumu partneri, kas arī būtu pamats pieteicējai pārmest apzinātu iesaisti nelikumīgos darījumos.

[9] Vienīgais dienesta arguments, kas ir vērsts uz pamatojumu tam, ka pieteicēja zināja vai tai bija jāzina par nodokļu sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu, pirmo reizi tika ietverts dienesta apelācijas sūdzībā un ir saistīts ar to, ka pieteicējai šajā gadījumā ir no tiesību normām izrietošs pienākums rūpīgi un detalizēti pārbaudīt darījumu partnerus un preču izcelsmi, kas šajā gadījumā netika veikts. Šādu nostāju dienests pamato ar regulu Nr. 178/2002, kas, dienesta ieskatā, uzliek uzņēmējiem, kas iesaistīti pārtikas apritē, pienākumu veikt padziļinātu darījumu partneru pārbaudi, tostarp to reģistrāciju Pārtikas un veterinārajā dienestā.

Pieteicēja paskaidrojumos par kasācijas sūdzību norāda, ka visi iepirktie graudi tika paredzēti realizācijai degvielas ražošanā, tādējādi nav pamata attiecināt uz pieteicēju regulējumu, kas ir attiecināms uz pārtikas apritē iesaistītajiem uzņēmējiem. Taču lietā nav atrodams neviens pierādījums pieteicējas apgalvojumam, ka graudi tika izmantoti degvielas ražošanā. Pieteicējas un to darījumu partneru noslēgtajos graudu pirkuma līgumos ir ietverta prasība, ka

precei jāatbilst Pārtikas un veterināra dienesta noteiktajām prasībām. Tāpat pieteicējas apgabaltiesas 2015.gada 25.februāra tiesas sēdē norādītie uzņēmumi, kam pieteicēja pamatā ir realizējusi iepirktos graudus, nav saistīti ar degvielas ražošanu.

Ņemot vērā minēto, šajā gadījumā nav rodams objektīvs apstiprinājums tam, ka iepirktie graudi tika paredzēti realizācijai degvielas ražošanā, vai vismaz, ka tie noteikti netika iesaistīti pārtikas apritē.

[10] Regulas Nr. 178/2002 18.panta 1.punkts noteic, ka visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos ir nodrošināts, ka pārtiku, barību, produktīvos dzīvniekus un jebkuras citas vielas, ko paredzēts pievienot vai ko varētu pievienot pārtikai vai barībai, var izsekot. Panta 2.punkts paredz, ka uzņēmēji, kas iesaistīti pārtikas un barības apritē, spēj identificēt jebkuru personu, kas tām piegādājusi pārtiku, barību, produktīvu dzīvnieku vai jebkuru vielu, ko paredzēts pievienot vai ko varētu pievienot pārtikai vai barībai. Tādēļ minēto uzņēmēju rīcībā ir sistēmas un procedūras, kas dod iespēju pēc pieprasījuma darīt attiecīgo informāciju zināmu kompetentajām iestādēm.

Izskatāmajā lietā Eiropas Savienības Tiesa, atbildot uz Senāta uzdoto jautājumu, atzina, ka šajā normā paredzētā ar pārtikas izsekojamību saistītā pienākuma mērķis atšķiras no krāpšanas pievienotās vērtības nodokļa jomā atklāšanas mērķa. No regulas Nr. 178/2002 28. un 29. apsvēruma izriet, ka pārtikas produktu piegādātāju identifikācijas pienākums ir vērsts uz to, lai būtu iespējams mērķtiecīgi un precīzi izņemt produktus no tirgus un sniegt informāciju patērētājiem vai amatpersonām, kas veic kontroli, lai izvairītos no vēl plašākiem nepamatotiem traucējumiem iekšējā tirgū.

Eiropas Savienības Tiesa tāpat norādīja, ka direktīvā 2006/112/EK nav rodams nekāds juridiskais pamats tiesību uz pievienotās vērtības nodokļa atskaitīšanu atteikumam gadījumā, ja nav izpildīti pienākumi, kas izriet no regulas Nr. 178/2002 tiesību normas. Regulā Nr. 178/2002 paredzētie pienākumi faktiski nav saistīti ar šajā direktīvā paredzētajām atskaitīšanas tiesību materiālajām un formālajām prasībām vai nosacījumiem (*sprieduma 34.punkts*).

No tā izriet, ka šāds pienākums kā tāds nevar tikt uzskatīts par pasākumu, kuru nodokļu maksātājam saprātīgi var pieprasīt veikt, lai pārliecinātos, ka tā darījumi nav iesaistīti krāpšanā kopējās pievienotās vērtības nodokļa sistēmas jomā. Tādējādi iespējama šā pienākuma neizpilde pati par sevi vien nevar būt pamats liegt šim nodokļu maksātājam atskaitīt pievienotās vērtības nodokli (*sprieduma 36.punkts*).

Turklāt regulas Nr. 178/2002 18.panta 2.punktā paredzētais pienākums atbilstoši šīs tiesību normas formulējumam ietver jebkura pārtikas piegādātāja identificēšanu, kā arī tādu sistēmu un procedūru ieviešanu, kas ļautu šādu informāciju darīt zināmu kompetentajām iestādēm pēc to pieprasījuma. Runājot par šai identificēšanai nepieciešamajiem datiem, ir jākonstatē, ka šiem datiem ir jāļauj sasniegt iepriekš minēto izsekojamības mērķi, un tādējādi principā pietiek ar to, ka tiek identificēts piegādātāju nosaukums un adrese. No tā izriet, ka arguments par to, ka šajā regulā vispārīgi ir prasīts veikt padziļinātu darījumu partnera izpēti, nevar tikt akceptēts (*sprieduma 37. un 38.punkts*).

Citādi būtu tikai tad, ja tiktu pienācīgi konstatēts, ka īpašu apstākļu dēļ attiecīgo produktu pircējam bija jārodas nopietnām šaubām par šo produktu piegādātāja faktisko esību vai patieso identitāti, kura tam atbilstoši regulai Nr. 178/2002 ir jākonstatē pārliecinošā veidā; tas attiecīgā gadījumā būs jāpārbauda iesniedzējtiesai. Šādā gadījumā šāds apstāklis varētu būt viena no norādēm, kas kopā konsekventi apliecina, ka šis nodokļu maksātājs zināja vai tam bija jāzina, ka tas piedalās ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā saistītā darījumā (*sprieduma 39. un 40.punkts*).

Ņemot vērā iepriekš minēto, Senāts atzīst, ka, lai arī regulas Nr. 178/2002 18.pants kopumā ir vērsts uz pārtikas izsekojamības mērķa sasniegšanu, tomēr uzņēmēja pienākums šā mērķa ietvaros ir vienīgi identificēt piegādātāju – tā nosaukumu un adresi. Uzņēmējam šā mērķa īstenošanai nav patstāvīgi jānoskaidro pārtikas izcelsme. Turklāt, ja arī piegādātāja identificēšanas pienākums netiek izpildīts, tas pats par sevi nevar būt pamats priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību liegšanai. Līdz ar to šādā ziņā dienesta arguments nav pamatots.

Tajā pašā laikā, ja tiek konstatēts, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības izmantotas nepamatoti, tad tiesai, vērtējot, vai pieteicēja to zināja vai tai vajadzēja to zināt, būtu arī jāņem vērā apstāklis, ka pieteicēja piedalās pārtikas apritē, noskaidrojot, kāda būtu parastā darījumu prakse šādā situācijā, kāda rīcība būtu saprātīgi sagaidāma no pieteicējas darījumu partneru identificēšanā, kā arī attiecībā uz piegādāto preču kvalitātes garantijām u.c. Šajā vērtējumā arī fakts par to, ka nav izpildīts pienākums, kas izriet no pārtikas izsekojamības mērķiem, var kalpot par vienu no norādēm, kas kopā konsekventi apliecina, ka nodokļu maksātājs zināja vai tam bija jāzina, ka tas piedalās ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā saistītā darījumā (*sprieduma 41.punkts*).

[12] Šajā gadījumā nav šaubu, ka pieteicēja ir veikusi vispārīgu savu darījumu partneru identificēšanu, noskaidrojot to nosaukumu un adresi, kas principā ļauj identificēt attiecīgos pārtikas apritē iesaistītos dalībniekus un ir pietiekami regulas Nr. 178/2002 izsekojamības mērķa sasniegšanai.

Vienlaikus, kā jau tas minēts iepriekš, izvērtējot lietas apstākļus un pierādījumus, ir atzīts par ticamu, ka strīdus darījumu būtība un process neradīja tādus apstākļus, kas varēja būt par pamatu nepieciešamībai veikt padziļinātu darījumu partneru pārbaudi, proti, šajā gadījumā nav konstatēti kādi īpaši apstākļi, kuru dēļ pieteicējai varēja rasties nopietnas šaubas par strīdus produktu piegādātāju faktisko esību vai patieso identitāti. Minēto secinājumu pamato šajā lietā konstatētā graudu iepirkšanas darījumu specifika, proti, gan apstāklis, ka darījumu partneri paši sameklēja pieteicēju, atsaucoties uz sludinājumu internetā, gan arī tas, ka preču piegādi nodrošināja paši darījumu partneri. Šādos apstākļos pieteicējai varēja rasties objektīva paļaušanās uz saviem darījumu partneriem, bez nepieciešamības izrādīt lielāku interesi par tiem. Ņemot vērā minēto, Valsts ieņēmumu dienesta arguments, ka pieteicējas nelabticīgumu nodokļu sistēmas izmantošanā pierāda tās darījumu partneru padziļinātas pārbaudes neveikšana, šajā gadījumā ir atzīstams par nepamatotu.

[13] Eiropas Savienības Tiesa šajā lietā tāpat ir norādījusi, ka tam, ka nodokļu maksātājs, kas iesaistīts pārtikas apritē, nav pārliecinājies par savu piegādātāju reģistrāciju kompetentajās iestādēs, tostarp Pārtikas un veterinārajā dienestā, nav nozīmes, novērtējot to, vai nodokļu maksātājs zināja vai tam bija jāzina, ka tas piedalās ar krāpšanu pievienotās vērtības nodokļa jomā saistītā darījumā (*sprieduma 48.punkts*).

Tādējādi pretēji Valsts ieņēmumu dienesta argumentam darījuma partnera reģistrācijas Pārtikas un veterinārajā dienestā fakta pārbaudei nevar piešķirt nozīmi, novērtējot to, vai uzņēmums zināja vai tam vajadzēja zināt, ka tas iesaistās darījumā ar fiktīvu uzņēmumu.

[14] Tādējādi tiesas secinājums, ka pieteicējai, ievērojot darījumu raksturu, nebija pamata apšaubīt to, ka darījums notiek ar konkrēto darījuma partneri, un nav pamata liegt tai priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības, ir atzīstams par pareizu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta pirmās daļas 1.punktu un 351.pantu, Senāts

nosprieda

atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2015.gada 21.oktobra spriedumu, bet Valsts ieņēmumu dienesta kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Dz. Amerika A. Guļāns V. Kakste